

EKOABECEDA PRO KLIMA

aneb Se změnou začínáme v místě,
kde žijeme, učíme se nebo pracujeme

2024-25

RECYKLO
HRANÍ
UKLIÐME SI SVĚT

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

NÁRODNÍ
PLÁN OBNOVY

Ministerstvo životního prostředí

STÁTNÍ FOND
ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

ÚVODNÍ SLOVO

Projekt **EKOABECEDA pro klima aneb Se změnou začínáme v místě, kde žijeme, učíme se nebo pracujeme** byl vyhlášen na roky 2024-25 a přirozeně navázal na úspěšný projekt stejného názvu, který vzdělávací program Recyklohraní aneb Uklidíme si svět realizoval v letech 2021-23. Cílem projektu byla podpora vzdělávání pedagogů a jejich prostřednictvím žáků mateřských, základních a středních škol v **tématech změny klimatu**. Druhým cílem, neméně podstatným, byl důraz na **participaci**, kdy prostřednictvím škol a vlastních aktivit dětí vzroste povědomí o tématu v dané komunitě.

Recyklohraní v rámci tohoto projektu představuje zapojené školy a jejich praktické zkušenosti se zaváděním vzdělávacích, osvětových i ryze praktických projektů a aktivit zaměřených na klimatickou změnu. Sdílením zkušeností mezi školami se Recyklohraní snaží vytvářet platformu pro vzájemnou inspiraci a spolupráci, čímž aktivně přispívá k rozvoji ekologického povědomí mezi žáky a pedagogickými pracovníky.

Materiál ukazuje reálné dopady projektů realizovaných žáky a pedagogy, představuje funkční nápady, které lze snadno adaptovat i v jiných školách, a má snahu motivovat vedení škol a zřizovatele k aktivitě při adaptaci na klimatické změny.

Děkujeme všem školám, které se do projektu zapojily a které svou každodenní prací dokazují, že ekologická výchova má smysl.

Tým Recyklohraní

PROČ JSOU DŮLEŽITÉ EKOLOGICKÉ PROJEKTY VE ŠKOLÁCH?

Ekologická výchova ve školách je klíčová nejen z hlediska obsahu výuky, ale i z pohledu formování hodnot a postojů budoucí generace. Děti se naučí, že:

- jejich činy mají smysl, i když se týkají pouze jejich školní zahrady nebo odpadu ve třídě
- aktivita a spolupráce může změnit atmosféru ve škole i komunitě
- propojení s přírodou není luxus, ale běžná součást zdravého života

Zkušenosti škol ukazují, že ekologické projekty mohou propojit vzdělávání, školní praxi, komunitu, umění, vědu i životní styl.

- **Žáci se učí praktickému vztahu k přírodě, pochopí souvislosti** (např. mezi spotřebou vody, jídla a klimatickou změnou).
- **Získávají reálnou zkušenost, že mohou něco změnit a jsou přitom aktivními účastníky již v procesu vymýšlení a plánování** – a tím rostě jejich odpovědnost a sebevědomí.
- **Učitelé mohou obohatit výuku o mezipředmětové vazby, projektové metody a komunitní spolupráci.**
- **Škola se více otevírá veřejnosti, zapojuje rodiče, partnery i odborníky.**
- **Projekty často vedou k hmatatelným výsledkům:** nové prvky v zahradách, veřejné akce, kampaně, sbírky, naučné stezky.

PROČ JE ŠKOLA KLÍČOVÁ PRO ZAPOJENÍ A ZMĚNU POSTOJŮ MÍSTNÍ KOMUNITY K ŽIVOTNÍMU PROSTŘEDÍ?

Škola je srdcem každé komunity – místem, kde se rodí nejen znalosti, ale i postoje, které formují budoucnost. Děti dokáží nadšením inspirovat své rodiče, škola propojuje generace a svým vlastním příkladem ukazuje, že změna je možná. Dává lidem fakta i naději, učí chápat souvislosti a hledat řešení. A hodnoty, které se zrodí ve školních lavicích, mohou ovlivnit život celé komunity na desítky let dopředu.

Proto je pro dlouhodobý přínos projektu (potažmo pro environmentální aktivity ve školách obecně) zásadní, aby žáci a pedagogové nezástávali se svými nápady jen za zdmi školních budov či zahrad, ale snažili se oslovit a zapojit také místní komunitu. Právě příklady školních projektů, které mají přesah k širší veřejnosti, vám na následujících stránkách představíme.

PŘÍNOSY PROJEKTU EKOABECEDA PRO KLIMA

Z citací pedagogů vybíráme, jaké zaznamenali největší přínosy uskutečněných aktivit.

PRO ŽÁKY

„Projekt umožnil žákům propojit teoretické znalosti z hodin s reálnými praktickými zkušenostmi, což usnadnilo pochopení komplexních environmentálních témat.“

Romana Mikulecká, ZŠ Slunečnice, Okrouhlice, Havlíčkův Brod

„Žáci si prohloubili schopnost pozorovat okolní prostředí, zaznamenávat data a analyzovat vliv různých faktorů na mikroklima.“

Mgr. Věra Kučerová, ZŠ Opařany

„Žáci pracovali na projektech ve skupinách, což podporovalo jejich schopnost spolupracovat, řešit problémy a kriticky přemýšlet o různých aspektech environmentálních otázek.“

Mgr. Lucie Racková, ZŠ Třebenice

„Úžasné bylo sledovat, jak žáci dokáží samostatně zvládnout nelehké úkoly.“

Ing. Eliška Novotná, ZŠ Nad Vodovodem, Praha

„Žáci zjistili, že pokud přijdou s dobrým nápadem, dospělí je rádi vyslechnou a podpoří.“

Mgr. Jana Pavlů, ZŠ Miroslav

„Projekt žákům přinesl řadu nových znalostí a zkušeností, mimo jiné možnost výměny informací mezi žáky a členy komunity, což vedlo ke vzájemnému naslouchání, respektu, pokoře a úctě.“

Mgr. Alena Janková, ZŠ Habrmanova, Hradec Králové

Přínosem projektu pro žáky a studenty dle pedagogů bylo:

- Zlepšení porozumění klimatickým změnám a možnostem, jak se zapojit v adaptaci
- Získání praktických dovedností, sebedůvěry a chuti spolupracovat
- Posílení vztahu k přírodě a místu, kde žijí
- Podpora kritického myšlení a týmové spolupráce

PRO PEDAGOGY

„Projekt mi poskytl příležitost zavést do výuky nové metody a přístupy jako je práce v terénu a praktické aktivity se žáky.“

Mgr. Lucie Racková, ZŠ Třebenice

„Největší přínos pro mě byl v tom, že jsem viděla žáky pilně a s chutí pracovat na zadaném projektu a vidět jejich spokojenost se svou vlastní prací.“

Mgr. Ivana Egrtová, ZŠ Lochovice

„Pozorovat žáky při praktických aktivitách, porozumět dynamice třídního kolektivu a pochopit vzájemné vztahy a propojení mezi jednotlivými žáky byly největším přínosem pro mě jako pedagoga.“

Mgr. Lenka Štrofová, SŠ Chrudim

„Úspěšně realizovaný projekt posloužil jako příklad dobré praxe pro ostatní pedagogy a školu, a to jak v oblasti environmentální výchovy, tak v inovativních přístupech k výuce.“

Romana Mikulecká, ZŠ Slunečnice, Okrouhlice, Havlíčkův Brod

„Byli jsme překvapeni, jak skvěle dokázali žáci formulovat vlastní názory a závěry. S kolegyněmi jsme objevily silné i slabé stránky našich svěřenců a mnohdy jsme byly překvapeny jejich výkony.“

Mgr. Jana Pavlů, ZŠ Miroslav

„Projekt nám umožnil efektivněji propojovat teoretické poznatky o klimatu a environmentálních tématech s reálnými praktickými činnostmi. To vedlo k hlubšímu porozumění učiva u žáků a zvýšení jejich motivace.“

Mgr. Věra Kučerová, ZŠ Opařany

Přínosem projektu dle samotných pedagogů bylo:

- Možnost využít badatelské a projektové metody výuky
- Prohloubení vztahu se žáky a posílení spolupráce v pedagogickém sboru
- Radost z nových zkušeností, témat a inspirace pro další výuku

PRO ŠKOLU V RÁMCI SPOLUPRÁCE S PARTNERY

„Participativní projekty mají pro spolupracující organizace velký význam – umožňují jim aktivně se podílet na vzdělávání mladé generace, zviditelnit vlastní činnost, předávat odborné znalosti a navazovat užší vazby se školou i místní komunitou.“

Romana Mikulecká, ZŠ Slunečnice, Okrouhlice, Havlíčkův Brod

„Při konzultacích ohledně projektových záměrů bylo třeba přihlížet k věkové kategorii žáků, přesto se všichni zúčastnění snažili přispět k tomu, aby se naplnily vize žáků. Celým procesem se prolínalo to, že změna klimatu se týká opravdu každého z nás.“

Mgr. Jana Pavlů, ZŠ Miroslav

„Spolupráce s odborníky nám umožnila navázat nové kontakty a přispěla k širšímu zapojení školy do místních environmentálních aktivit.“

Mgr. Lucie Racková, ZŠ Třebenice

„Spolupracující organizace mohou přijít s dalšími nápady a tím přispět k šíření osvěty mezi větší množstvím zainteresovaných lidí. Škola tak byla díky projektu oslovena k nové spolupráci Oděvní bankou.“

Ing. Eliška Novotná, ZŠ Nad Vodovodem, Praha

„Přínosem pro partnery bylo vzájemné předávání znalostí a zkušeností. Starší generace předaly cenné životní zkušenosti, dovednosti a tradiční znalosti, naopak žáci informovali dospělé třeba o možnostech recyklace baterií a elektra.“

Mgr. Alena Janková, ZŠ Habrmanova, Hradec Králové

„Projekt přispěl k pozitivnímu vnímání školy ze strany rodičů a širší veřejnosti a zvýšil viditelnost v místní komunitě také partnerům. Pro ty to byla příležitost navázat kontakt s mladou generací a inspirovat ji k odpovědnému přístupu k životnímu prostředí.“

Mgr. Věra Kučerová, ZŠ Opařany

Přínosem projektu pro školu bylo:

- Posílení spolupráce mezi školou a obcí, odborníky i rodiči
- Škola se díky projektu prezentovala jako aktivní aktér změny – inspirace i pro partnery
- Nové kontakty, důvěra a ochota podporovat další projekty

PRO VEŘEJNOST

„Prostřednictvím konkrétních opatření, jako byla výsadby zeleně, následná údržba a péče o rostliny, jsme přispěli ke zlepšení kvality životního prostředí v našem městě a v okolí školy.“

Mgr. Lucie Racková, ZŠ Třebenice

„Pozitivní zpětná vazba od veřejnosti motivovala žáky k tomu, aby nepolevili a pokusili se zapojit do dalších environmentálních projektů, jejichž součástí budou i nadále rodiče a místní komunita, kterou dané téma zajímá.“

Mgr. Jana Pavlů, ZŠ Miroslav

„Největší význam těchto projektů vidím v propojení škola (žáci) - veřejnost - odborník na dané téma.

Prostřednictvím těchto projektů se dá dobře informovat veřejnost, ale i žáky o aktuálních environmentálních problémech.“

Mgr. Ivana Egrtová, ZŠ Lochovice

„Víme, že žáci své zkušenosti a poznatky z projektů přenášejí do rodin, díky tomu se postupně u nich mění vzorce spotřebitelského chování.“

Ing. Eliška Novotná, ZŠ Nad Vodovodem, Praha

Přínosem projektu pro veřejnost z pohledu pedagogů bylo:

- Zvýšení povědomí o environmentálních tématech pro širokou veřejnost
- Participace veřejnosti do aktivit školy: exkurze, přednášky, festivaly, dílny
- Posílení důvěry v roli školy jako centra komunitního dění

PŘÍKLADY Z PRAXE ZAPOJENÝCH ŠKOL

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TŘEBENICE, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Odborné vedení projektu: Mgr. Lucie Racková

Mentorské zajištění projektu: Mgr. Ing. Ivana Čáslavová, Recyklohraní

Téma a zaměření projektu: Klimatická změna v krajině Českého středohoří, historické srovnání vývoje krajiny. Klima mapy, péče o okolí školy a školní pozemky, sběrové aktivity.

REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Tvorba sběrných nádob na baterie (pro školu i městský úřad), klimatických map a „Desatera obce Třebenice“ – pravidla dětí aplikována na celou obec.
- Výsadba zeleně, péče o školní zahradu a skleník, školní kompostér a bioodpadové koše.
- SWAP a upcyclační dílna: výměna věcí mezi žáky, výroba tašek ze starých triček.
- Exkurze pro veřejnost do CHKO České středohoří s odborným výkladem o klimatické změně.

Kombinace výsadby a oběhu organické hmoty zvyšuje schopnost krajiny zadržovat vodu a podporuje mikroklima.

Přínosy projektu pro žáky:

- Rozvoj praktických dovedností a kritického myšlení
- Zlepšení komunikačních a prezentačních dovedností
- Posílení vztahu k místnímu prostředí a přírodě

Citace pedagoga:

„Díky našim osvětovým aktivitám, jako byla botanická exkurze, se veřejnost seznámila s konkrétními projevy klimatických změn v regionu.“

MŠ A ZŠ SLUNEČNICE, OKROUHVICE 113, HAVLÍČKŮV BROD

Odborné vedení projektu: Romana Mikulecká

Mentorské zajištění projektu: Mgr. Ing. Ivana Čáslavová, Recyklohraní

Téma a zaměření projektu: Udržitelná zahrada v rámci klimatické změny. Vytváření prvků na školní zahradě, které zlepšují mikroklima a přístup k přírodě s cílem posílit odpovědnost žáků a inspirovat je k udržitelnému chování.

REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Zakládání bylinkových záhonů na školní zahradě podpořilo význam rozmanitosti v ekosystémech.
- Sběr a využití dešťové vody pro zálivku zahrady.
- Vybudování smyslového chodníku prohloubilo propojení žáků s přírodou.
- Kompostér jako konkrétní řešení pro snižování produkce odpadu a demonstrace cyklů organické hmoty v přírodě.

- Přednáška odbornice přinesla konkrétní informace o projevech klimatické změny v místní krajině a propojení globálního problému s regionálním kontextem.

Znalosti o historii klimatu v konkrétním regionu ukazují, že změny klimatu nejsou jen současným fenoménem, ale mají své kořeny a projevy i v minulosti.

Přínosy projektu pro žáky:

- Rozvoj manuálních i sociálních dovedností, spolupráce a týmové práce
- Pochopení souvislostí mezi životem ve škole a stavem životního prostředí
- Motivace dětí k dalším ekologickým aktivitám

Citace pedagoga:

„Projekt posílil můj vztah se žáky a ukázal mi, jak hluboké je propojení teorie s praxí.“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA OPAŘANY

Odborné vedení projektu: Mgr. Věra Kučerová

Mentorské zajištění projektu: Mgr. Ing. Ivana Čáslavová, Recyklohraní

Téma a zaměření projektu: Změna klimatu a vliv na nejbližší okolí. Školní zahrada, klimatické mapy, historické změny klimatu v kraji.

REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Budování vyvýšených záhonů a instalace nádob na dešťovou vodu pro zachycování a následné využití při zavlažování.

Žáci se učí pozorovat lokální projevy klimatické změny a přemýšlet o možnostech adaptace v místě.

- Tvorba klimatických map okolí školy, které žákům pomohly identifikovat vliv různých prvků na mikroklima jejich čtvrti.
- Prezentace klima map a přednáška pro veřejnost s odborníkem z muzea v Soběslavi na téma historických změn klimatu v regionu.

Přínosy projektu pro žáky:

- Získání praktických dovedností a schopnosti pracovat v týmu
- Rozvoj pozorovacích a analytických schopností
- Posílení pocitu odpovědnosti a angažovanosti

Citace pedagoga:

„Projekt posílil u žáků pocit odpovědnosti za životní prostředí a motivoval je k aktivnímu jednání ve prospěch udržitelnosti. Získali pocit, že i oni mohou přispět k pozitivní změně.“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, PRAHA 10, NAD VODOVODEM 81/460

Odborné vedení projektu: Ing. Eliška Novotná

Mentorské zajištění projektu: Petra Bednářová, Recyklohraní

Téma a zaměření projektu: Udržitelná spotřeba - plýtvání potravinami a spotřeba vody. Osvětové akce pro žáky, pedagogy, rodiče i veřejnost.

REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Kampaň „Nebud' plejtvák“, výpočet klimatické stopy potravin a sbírka pro potravinovou banku.

Změna jídelních návyků a omezení plýtvání potravinami mají přímý vliv na snížování emisí skleníkových plynů.

- SWAP oblečení v den zápisu dětí do prvních tříd a následná sbírka pro Diakonii Broumov.
- Prezentace žáků pro veřejnost a přednáška s doc. Michalem Žákem (meteorolog) a Věrou Doušovou (ředitelka Potravinové banky).

Přínosy projektu pro žáky:

- Posílení občanské aktivity a zapojení do komunikace s veřejností
- Hlubší porozumění konceptům udržitelnosti, změna postojů žáků k potravinám a spotřebě
- Schopnost organizovat veřejné akce

Citace pedagoga:

„Pro žáky bylo velmi přínosné připravit si a moderovat přednášku pro širokou veřejnost. Skvělá byla možnost se aktivně na věcech podílet, ne být pouhými konzumenty.“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA LOCHOVICE, OKRES BEROUN, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Odborné vedení projektu: Mgr. Ivana Egrtová

Mentorské zajištění projektu: Petra Bednářová, Recyklohraní

Téma a zaměření projektu: Klimatické změny a veřejná osvěta.

Tvorba naučné stezky o klimatických změnách.

REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Vytvoření informačních tabulí pro naučnou stezku (složení a význam vzduchu a vody, skleníkový efekt a ozonová vrstva, spalování fosilních paliv, globální oteplování).

Osvěta o souvislostech změny klimatu a krajiny vede děti i veřejnost k porozumění a ochotě k akci.

- Tvorba vizuální podoby naučné stezky, příprava úkolů pro pracovní listy a prezentace tabulí pro rodiče, obec a vedení školy.
- Přednáška odborníka na téma voda v krajině a workshop na měření fyzikálně-chemických parametrů různých druhů vod.

Přínosy projektu pro žáky:

- Žáci se naučili zpracovávat informace a připravit přehlednou grafiku
- Posílení sebepoznání a schopnosti vystupovat před lidmi
- Veřejná prezentace jako silný motivační moment

Citace pedagoga:

„Žáci se naučili, jak pracovat s informacemi, se zdroji textu a obrázků. Myslím, že řada žáků zažila prostřednictvím této akce pocit úspěchu za odvedenou práci.“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA J. V. SLÁDKA ZBIROH, P. O.

Odborné vedení projektu: Mgr. Ing. Andrea Tláskalová

Mentorské zajištění projektu: Petra Bednářová, Recyklohraní

Téma a zaměření projektu: Klimatické změny v místním kontextu. Propojování teorie a praxe, obnovitelné zdroje a komunitní akce.

REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Sběr informací a sledování místních projevů klimatických změn (krupobití, přívalové deště) a diskuse, co může každý z nás dělat pro zmírnění dopadů změny klimatu.
- Udržitelné hospodaření a obnovitelné zdroje energie - projektový den o různých typech elektráren (výhody/nevýhody) pro spolužáky.

Téma vzešlo z reálné situace, neboť v okolí obce se hovoří o výstavbě větrných elektráren. Žáci si na závěr projektového dne mohli udělat vlastní názor, zda výstavbu podporovat či nikoli.

- Příprava a realizace akcí pro veřejnost (Férová snídaneň, Ekoshow) jako platforma pro osvětu a dialog s komunitou.

Přínosy projektu pro žáky:

- Uvědomění, že klimatická změna má reálné dopady i v jejich regionu; práce s informacemi, kladení otázek a formulace vlastních názorů.
- Rozvoj spolupráce, komunikace, kritického myšlení a zodpovědnosti při organizaci projektového dne a dalších aktivit.
- Praktická zkušenost s organizací a veřejnou prezentací, posílení vztahu ke komunitě.

Citace pedagoga:

„Projekt mi přinesl cennou zkušenost s vedením žáků k aktivnímu učení, které vychází z reálného světa kolem nich.“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, HRADEC KRÁLOVÉ, HABRMANOVA 130

Odborné vedení projektu: Mgr. Alena Janková

Mentorské zajištění projektu: Mgr. Monika Dušková, Recyklohraní

Téma a zaměření projektu: Komunitní akce propojující eko aktivity školy s dalšími subjekty. Osvěta o odpadech, život elektrospotřebičů, vermikompostování.

REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Spolupráce s komunitní zahradou a místní samosprávou na organizaci osvětové akce.
- Workshopová stanoviště zajištěná žáky: třídění odpadu, životní cyklus elektrospotřebičů, pokojové květiny.
- Tvorba vermikompostéru a vzdělávání o koloběhu organické hmoty.

Kompostování snižuje množství odpadu, podporuje oběhové hospodářství a ekologickou výchovu.

- Odborná přednáška a kreativní dílny na téma upcyklace.

Přínosy projektu pro žáky:

- Posílení samostatnosti, komunikace a spolupráce
- Prohloubení vazeb mezi generacemi, mezi školou a komunitou
- Inspirace pro další společné akce jako je Dýňování a Den jara

Citace pedagoga:

"Celá akce byla příkladem silného komunitního ducha. Lidé se scházeli, sdíleli zkušenosti a navazovali nová přátelství. Mnozí z účastníků vyjádřili svou spokojenost s organizací akce a ocenili možnost učit se od místních odborníků a žáků."

STŘEDNÍ ŠKOLA ZEMĚDĚLSKÁ A VYŠŠÍ ODBORNÁ ŠKOLA CHRUDIM

Odborné vedení projektu: Mgr. Lenka Štrofová

Mentorské zajištění projektu: Mgr. Monika Dušková, Recyklohraní

Téma a zaměření projektu: Klimatická výchova a spolupráce s partnery. Předávání znalostí od studentů k mladším žákům, měření počasí, význam vody.

REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Workshopy studentů pro spřátelené základní školy: meteorologie, hydrologie, klimatologie, geologie, zemědělství a ekologická stopa.
- Obnova měřicí meteorologické budky a výuka měření.

Meteorologická měření přináší reálná data o vývoji klimatu, proto jsou nepostradatelná v pohledu do budoucna.

- Výukový program na Ptačích ostrovech - interaktivní aktivity zaměřené na význam vody v ekosystémech v návaznosti na klima.

Přínosy projektu pro žáky:

- Praktické dovednosti a zkušenosti z terénu
- Aktivní spolupráce s městem Chrudim a dalšími partnery
- Propojení teorie a praxe v reálném prostředí

Citace pedagoga:

„Díky projektu došlo k obohacení výuky odborných předmětů o praktickou část – názorné měření meteorologických prvků v meteorologické budce – což je důležité pro vnímání souvislostí naměřených hodnot s vývojem klimatu.“

ZÁKLADNÍ ŠKOLA MIROSLAV, OKRES ZNOJMO, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE

Odborné vedení projektu: Mgr. Jana Pavlů

Mentorské zajištění projektu: Mgr. Monika Dušková,
Recyklohraní

Téma a zaměření projektu: Výchova zodpovědných žáků a jejich participace na ekologických aktivitách. Ochrana místní přírody, zdravé stravování, komunitní propojení.

REALIZOVANÉ AKTIVITY:

- Digitální naučná stezka „Sysloquest“ – ekologický kvíz pro veřejnost.

- Vytvořené záhony a obnova školní předzahrádky – výsadba bylin a zeleniny, podpora wellbeingu, výsev lučního kvítí, tvorba hmyzích domečků.

Obnova biodiverzity podporuje ekosystémové funkce: opylování, stínění, zadržování vody.

- Výpočet uhlíkové stopy potravin, odpovědné vaření a tvorba kuchařky ze zbytků.
- Prezentace výstupů projektů na festivalu jídla a řemesel pro širokou veřejnost.

Přínosy projektu pro žáky:

- Propojení školy s komunitou, rodiči, odborníky
- Rozvoj kritického myšlení, týmové práce, komunikačních dovedností
- Žáci zažili to, že jejich nápady jsou realizovány a mají pozitivní dopad

Citace pedagoga:

„Žáci mohli v průběhu projektu rozvíjet nejen kritické myšlení, ale i mediální gramotnost. Byli nuceni ověřovat si nové informace, zohledňovali společenské a emoční stránky svých nápadů a zamýšleli se nad problémy, které souvisí s jejich životem. Právě klimatické vzdělávání jim zajistilo ryze participativní přístup, kdy byli nuceni oslovovat komunitu celého města, nejen svých nejbližších.“

ZÁVĚREČNÉ ZHODNOCENÍ

- Školy prokázaly, že ekologické téma není okrajové, ale může být plnohodnotným vzdělávacím přístupem.
- Žáci získali konkrétní znalosti a dovednosti, které propojují výuku s realitou.
- Učitelé rozšířili svůj metodický repertoár – zapojili výuku, komunitu i veřejnost.
- Ve většině škol došlo k zapojení rodin, široké veřejnosti, zástupců obcí i odborníků - škola se tak otevřela komunitě a partnerům.
- Školy vytvořily trvalé prvky (zahrady, naučné stezky, metodické materiály).
- Projekty pomáhají budovat sounáležitost k místu, péči o zdravé klima ve škole i blízké okolí školy.

Děti jsou největší nadějí pro udržitelnou budoucnost. Dejme jim k tomu prostor, důvěru a příležitost tvořit.

KONFERENCE EKOABECEDA PRO KLIMA

TERMÍN KONÁNÍ: 5.–6. 6. 2025

MÍSTO KONÁNÍ: Starý svět, Amerika, Votice

Dvoudenní odborné setkání pedagogů ze zapojených škol bylo vyvrcholením projektu **EKOABECEDA pro klima** aneb **Se změnou začínáme v místě, kde žijeme, učíme se nebo pracujeme**. Konference učitelům umožnila sdílet své zkušenosti s prosazováním a realizací participativních projektů ve školách, navzájem se inspirovat a načerpat nové nápady pro výuku. Díky tomu se dobré příklady nemusí uzavírat jen v jednotlivých školách, ale mohou se šířit dál a pomáhat zlepšovat ekologické vzdělávání obecně.

PROČ BYLO ODBORNÉ SETKÁNÍ PRO ÚČASTNÍKY DŮLEŽITÉ?

Podpora profesního rozvoje

– pedagogové se učí jeden od druhého, inspirují, získávají nové metody a postupy, které mohou hned využít ve své výuce.

Společné hledání řešení problémů

– mnozí pedagogové čelí podobným výzvám (motivace žáků, prosazování participativních projektů v rámci vedení školy, nepochopení ze strany kolegů, atd.). Sdílení zkušeností šetří čas a pomáhá najít ověřené cesty.

Budování komunity a spolupráce

– pedagogové se necítí „na to sami“, vznikají kontakty, partnerství i dlouhodobé spolupráce mezi školami.

Program konference byl rozdělen do několika bloků. První den byl postaven především na prezentaci jednotlivých zapojených škol a následné diskuzi moderované Jiřím Remrem z výzkumné společnosti INESAN.

Odpolední outdoorová aktivita v režii Střediska ekologické východy SEVER představila účastníkům možnosti výuky klimatických změn žákům pomocí klima map. Wellbeingovým prvkem, který uzavřel první den, byla příjemná a zároveň inspirativní jóga smíchu.

Program druhého dne zahájila Jana Čechová z Recyklohraní s představením nově vznikajícího odborného materiálu *Školy pro klima: Snižujeme uhlíkovou stopu*. Ten je [zdarma ke stažení](#) na stránkách projektu. Velmi inspirativní byla prezentace Denisy Rybářové z iniciativy Zachraň jídlo, která shrnula své zkušenosti z prosazování možnosti darování nevyužitých obědů ze školních jídelen.

Závěr konference patřil ukázce terénní výuky pod taktovkou organizace Ochrana fauny České republiky.

Z šetření společnosti INESAN mezi zúčastněnými pedagogy mimo jiné vyplynulo, že:

- Participace žáků ve výuce vede ke zvýšení jejich samostatnosti a odpovědnosti. (určitě souhlasí – 56 %, spíše souhlasí – 44 %)
- Participace žáků zvyšuje jejich aktivní občanství. (určitě souhlasí – 68 %, spíše souhlasí – 32 %)
- Uplatňování participativních metod zvyšuje motivaci žáků k učení. (určitě souhlasí – 63 %, spíše souhlasí – 37 %)
- Žáci by měli mít možnost ovlivnit obsah výuky. (určitě souhlasí – 47 %, spíše souhlasí – 53 %)

Ale třeba také, že:

- Participativní výuka je časově náročnější než tradiční přístup. (určitě souhlasí – 58 %, spíše souhlasí – 37 %, spíše nesouhlasí – 5 %)
- Žáci nejsou připraveni převzít odpovědnost, kterou participace vyžaduje. (určitě souhlasí – 11 %, spíše souhlasí – 28 %, spíše nesouhlasí – 50 %, rozhodně nesouhlasí – 11 %)

Slovo koordinátorky

„Pro nás jako organizátory programu Recyklohraní mají přímá setkání s pedagogy obrovský význam. Díky nim můžeme nejen společně zhodnotit dosavadní spolupráci – její obsah i formu –, ale také lépe porozumět potřebám učitelů v praxi. Tyto zkušenosti nám pomáhají cílit naši podporu účinněji, rozvíjet aktivity, které jsou pro školy opravdu užitečné, a posouvat celý projekt tak, aby co nejvíce odpovídal realitě školního prostředí.“

Ing. Hana Jarešová
koordinátorka projektu EKOABECEDA pro klima

Ve formě e-booku je tento materiál k dispozici na webových stránkách www.recyklohrani.cz.
Tištěná verze je v omezeném nákladu určena pro propagaci participativních projektů mezi pedagogy, zástupci obcí a místních knihoven, sborů dobrovolných hasičů či dalších regionálních subjektů.

Recyklohraní o.p.s.
www.recyklohrani.cz